Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2026/1698

13.7.2026

# KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2026/1698,

## 10. juuli 2026,

## millega nähakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1308/2013 ette erakorraline rahaline toetus ebasoodsatest ilmastikutingimustest ja looduskatastroofidest mõjutatud põllumajandussektoritele Horvaatias, Küprosel, Portugalis, Rumeenias ja Sloveenias

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, [1] eriti selle artikli 221 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Horvaatiat tabasid 2025. aasta kevadel ja suvel mitmed ebasoodsad ilmastikutingimused. Kasvuhooaeg algas märtsi keskel ja aprilli alguses kahe külmalaine ja öökülmaga. Samal ajavahemikul esines ka ülemääraseid sademeid ja põuda, mis mõjutasid teatavate põllumajanduskultuuride saagikust. Nende ebasoodsate ilmastikutingimuste kooslus tekitas olulist kahju ploomide, sarapuupähklite, viinamarjaistanduste, lutserni ja suhkrupeedi toodangule.

(2) Küprost tabas 2025. aasta suvekuudel ränk põud, mille põhjustas sademete puudumine ja äärmuslik kuumus. Vihmapuudust oli märgata juba maikuust peale. Pikaajaline põud avaldas pöördumatut mõju mitmele põllumajandussektorile ja -kultuurile, mistõttu vähenes oluliselt tsitrusviljade, banaanide, viigimarjade, granaatõunte, kaktusviljade, viinamarjaistanduste, oliiviõli ja lauaoliivide, teravilja, sööda ning mesindustoodete toodang. Samuti suurenesid põua tagajärjel oluliselt veiste, lammaste ja kitsede söödaga seotud kulud.

(3) Portugali tabas 2026. aasta jaanuaris ja veebruaris torm Kristin. Väga tugevad vihmasajud, tugevad tuuled ja suured lained põhjustasid üleujutusi ja tõsiseid ilmaga seotud vahejuhtumeid, mis hävitasid põllumajandusmaad ja -taristut. See torm tekitas põllumajandustoodangule märkimisväärset kahju. Tormi ulatusliku mõju tõttu sai kannatada põllukultuuride, oliiviõli ja lauaoliivide, puu- ja köögiviljade ning veini- ja loomakasvatussektori põllumajandustootmine.

(4) Rumeeniat tabasid 2025. aasta suvekuudel rängad ebasoodsad ilmastikutingimused. Täpsemalt kannatas Rumeenia äärmusliku põua ning korduvate kuumalainete käes, mis algasid juunis ja jätkusid augustini välja. See väga kuum ja kuiv ilm kestis põllumajanduskultuuride kogu kasvufaasi ajal ning põhjustas olulist kahju harilikule maisile ja päevalilledele.

(5) Sloveeniat tabasid 2025. aasta kevadel (märtsis ja aprillis) kaks külmalainet, mil temperatuur oli mitmes kohas alla nulli. Nende kahe külmalaine kooslus kasvuperioodi alguses tekitas olulist kahju õunte toodangule.

(6) Nende ebasoodsate ilmastikutingimuste ja looduskatastroofide tekitatud oluline kahju põllumajandusele ning sellest tulenev mõjutatud põllumajandustootjate saamata jäänud tulu Horvaatias, Küprosel, Portugalis, Rumeenias ja Sloveenias ohustavad nende liikmesriikide põllumajandusettevõtete majanduslikku elujõulisust.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

(7) Seetõttu tuleks vastu võtta erakorraline meede, et lahendada ebasoodsatest ilmastikutingimustest ja looduskatastroofidest tulenenud konkreetseid probleeme Horvaatias, Küprosel, Portugalis, Rumeenias ja Sloveenias.

(8) Oluline ja majanduslik kahju, mida ebasoodsad ilmastikutingimused ja looduskatastroofid on põllumajandustootjatele tekitanud, kujutavad endast määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 221 tähenduses konkreetset probleemi, mida ei ole lihtne lahendada sama määruse artikli 219 või 220 kohaselt võetavate meetmetega. Olukord ei ole konkreetselt seotud kindlaks tehtud kordumatu turuhäirega või selle tekkimise ohuga. Samuti ei ole tegemist olukorraga, mis nõuab meetmeid, et võidelda loomahaiguste leviku vastu või inimeste, loomade või taimede tervisele avalduvast ohust tingitud tarbijate usalduse kaotuse vastu.

(9) Horvaatiale, Küprosele, Portugalile, Rumeeniale ja Sloveeniale eraldatav summa tuleks kindlaks määrata, võttes aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 ([2]) V lisas esitatud otsetoetuste netoülemmäärad ning arvestades eelkõige liikmesriigi vastavat osakaalu liidu põllumajandussektoris, aga ka ebasoodsate ilmastikutingimuste ja looduskatastroofide mõju Horvaatias, Küprosel, Portugalis, Rumeenias ja Sloveenias.

(10) Horvaatia, Küpros, Portugal, Rumeenia ja Sloveenia peaksid jaotama erakorralist rahalist toetust kõige tõhusamate kanalite kaudu, lähtudes objektiivsetest, õiglastest ja mittediskrimineerivatest kriteeriumidest, milles võetakse arvesse mõjutatud põllumajandustootjaid tabanud probleemide ja nende tegeliku majandusliku kahju ulatust, näiteks minimaalne protsent tootmiskadudest rahastamiskõlblikus sektoris või rahastamiskõlblike põllukultuuride puhul. Need riigid peaksid tagama, et mõjutatud põllumajandustootjad on lõplikud erakorralise rahalise toetuse saajad, ning vältima turu- ja konkurentsimoonutusi.

(11) Kuna Horvaatiale, Küprosele, Portugalile, Rumeeniale ja Sloveeniale eraldatava summaga lahendatakse mõjutatud põllumajandustootjate majandusraskusi vaid osaliselt, tuleks Horvaatial, Küprosel, Portugalil, Rumeenial ja Sloveenial lubada anda neile põllumajandustootjatele täiendavat riiklikku toetust käesolevas määruses sätestatud tingimustel.

(12) Selleks et Horvaatia, Küpros, Portugal, Rumeenia ja Sloveenia saaksid jaotada liidu erakorralist rahalist toetust vastavalt mõjutatud põllumajandustootjate vajadustele, peaks neil olema lubatud kumuleerida seda liidu erakorralist rahalist toetust muude Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist rahastatavate toetustega, vältides samas mõjutatud põllumajandustootjate ülemäärast hüvitamist.

(13) Selleks et vältida ülemäärast hüvitamist, peaksid Horvaatia, Küpros, Portugal, Rumeenia ja Sloveenia võtma arvesse toetust, mida antakse muude riigi või liidu toetusvahendite või erakindlustuskavade alusel selleks, et reageerida kantud majanduslikule kahjule.

(14) Kuna liidu erakorraline rahaline toetus on kehtestatud eurodes, tuleb meetme ühetaolise ja samaaegse kohaldamise tagamiseks määrata kindlaks sellele liikmesriigile eraldatud summa omavääringusse konverteerimise kuupäev, kus ei ole eurot kasutusele võetud, st Rumeenia puhul. Kuna käesolevas määruses ei ole sätestatud erakorralise rahalise toetuse taotluste esitamise tähtaega, on komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2022/127 ([3]) artikli 30 lõike 3 kohaldamisel asjakohane käsitada käesoleva määruse jõustumise kuupäeva selles sätestatud summadega seotud vahetuskursi rakendusjuhuna.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrus (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (ELT L 435, 6.12.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

([3]) Komisjoni 7. detsembri 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2022/127, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/2116 makse- ja muid asutusi, finantsjuhtimist, raamatupidamisarvestuse kontrollimist ja heakskiitmist, tagatisi ja euro kasutamist käsitlevate eeskirjadega (ELT L 20, 31.1.2022, lk 95; ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(15) Selleks et tagada kõnealuse erakorralise meetme tulemuslikkus, peaksid toetusesaajad saama erakorralist rahalist toetust kiireloomuliselt. Lisaks tuleks tagada liidu eelarve õigeaegne jälgimine ning põllumajandusreservi ajakohane järelkontroll ja tõhus kasutamine, et muuta seeläbi see võimalikult kättesaadavaks ja parandada suutlikkust kiiresti reageerida tekkivatele kriisidele. Seepärast on asjakohane määrata kindlaks rahastamiskõlblikkuse tähtaeg, milleks liikmesriigid peavad kõnealust toetust toetusesaajatele maksma. Pärast seda kuupäeva tehtud makseid tuleks käsitada liidupoolse rahastamise tingimustele mittevastavatena.

(16) Liit peaks seega rahastama Horvaatia, Küprose, Portugali, Rumeenia ja Sloveenia kulusid kõnealuse erakorralise meetme alusel ainult juhul, kui sellised kulud on kantud teatavaks rahastamiskõlblikkuse tähtajaks. Seepärast tuleks liidu erakorraline rahaline toetus välja maksta 28. veebruariks 2027.

(17) Kuna pärast 28. veebruari 2027 tehtud makseid ei saa lugeda rahastamiskõlblikeks, ei kohaldata delegeeritud määruse (EL) 2022/127 artikli 5 lõiget 2, millega nähakse ette pärast tähtaega tehtavate igakuiste maksete proportsionaalne vähendamine.

(18) Selleks et liit saaks jälgida käesoleva määrusega kehtestatud meetme tõhusust, peaksid Horvaatia, Küpros, Portugal, Rumeenia ja Sloveenia edastama komisjonile üksikasjaliku teabe käesoleva määruse rakendamise kohta, eelkõige meetmete kirjelduse, rahastamiskõlblike põllumajandussektorite ja -kultuuride kindlaksmääramise kriteeriumid ning mõjutatud geograafilised piirkonnad.

(19) Tagamaks, et põllumajandustootjad saavad erakorralist rahalist toetust võimalikult ruttu, peaksid Horvaatia, Küpros, Portugal, Rumeenia ja Sloveenia rakendama käesolevat määrust viivitamata. Seepärast peaks käesolev määrus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

(20) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas põllumajandusturgude ühise korralduse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

*Artikkel 1*

1. Horvaatiale, Küprosele, Portugalile, Rumeeniale ja Sloveeniale tehakse kättesaadavaks liidu erakorraline rahaline toetus kogusummas 56 600 000 eurot, et anda põllumajandustootjatele erakorralist toetust käesolevas määruses sätestatud tingimustel.

2. Käesoleva määrusega kooskõlas tehtavate liidu kulutuste kogusumma et tohi ületada:

a) Horvaatia puhul 4 400 000 eurot;

b) Küprose puhul 4 600 000 eurot;

c) Portugali puhul 30 000 000 eurot;

d) Rumeenia puhul 14 800 000 eurot;

e) Sloveenia puhul 2 800 000 eurot.

3. Horvaatia, Küpros, Portugal, Rumeenia ja Sloveenia kasutavad lõikes 2 osutatud summasid meetmeteks, mille eesmärk on hüvitada kõige enam mõjutatud põllumajandustootjatele majanduslik kahju, mis on tulenenud 2025. ja 2026. aastal ebasoodsatest ilmastikutingimustest ja looduskatastroofidest ning on mõjutanud nende põllumajandusettevõtete elujõulisust.

Liidu erakorralise rahalise toetuse tingimustele vastavad järgmised põllumajanduskultuurid või -sektorid:

a) Horvaatias: ploomid, sarapuupähklid, viinamarjaistandused, lutsern ja suhkrupeet;

b) Küprosel: tsitrusviljad, banaanid, viigimarjad, granaatõunad, kaktusviljad, viinamarjaistandused, oliiviõli ja lauaoliivid, teraviljad, söödakultuurid, mesindus, veised, lambad ja kitsed;

c) Portugalis: põllukultuurid, oliiviõli ja lauaoliivid, puu- ja köögiviljad, veini- ja loomakasvatussektor;

d) Rumeenias: päevalilled ja harilik mais;

e) Sloveenias: õunad.

4. Lõikes 3 osutatud meetmete rakendamisel lähtutakse objektiivsetest, õiglastest ja mittediskrimineerivatest kriteeriumidest, milles võetakse arvesse mõjutatud põllumajandustootjate tegelikku majanduslikku kahju. Meetmed peavad olema sellised, et neist tulenevad maksed ei põhjusta turu- ega konkurentsimoonutusi.

5. Käesoleva määruse alusel antav erakorraline rahaline toetus piirdub põllumajandustootjatele sellise saamata jäänud tulu hüvitamisega, mis on otseselt tingitud rahastamiskõlblikele sektoritele ja põllumajanduskultuuride toodangule tekitatud kahjust. Muu majanduslik kahju ei ole käesoleva määruse alusel rahastamiskõlblik.

6. Horvaatia, Küpros, Portugal, Rumeenia ja Sloveenia tagavad, et kui liidu erakorralist rahalist toetust ei anta otse põllumajandustootjatele, jõuab sellest toetusest tulenev majanduslik kasu täies ulatuses põllumajandustootjateni.

7. Lõikes 2 osutatud Horvaatia, Küprose, Portugali, Rumeenia ja Sloveenia kantud kulud, mis on seotud lõikes 3 osutatud meetmetest tulenevate maksetega, vastavad liidu erakorralise rahalise toetuse tingimustele üksnes siis, kui need maksed tehakse hiljemalt 28. veebruariks 2027.

8. Delegeeritud määruse (EL) 2022/127 artikli 30 lõike 3 kohaldamisel on käesoleva määruse artikli 1 lõike 2 punktis d sätestatud summaga seotud vahetuskursi rakendusjuhu kuupäev käesoleva määruse jõustumise kuupäev.

9. Käesoleva määruse kohast liidu erakorralist rahalist toetust võib kumuleerida Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist rahastatava muu toetusega.

10. Horvaatia, Küpros, Portugal, Rumeenia ja Sloveenia võivad anda täiendavat riiklikku toetust lõike 3 alusel võetud meetmete jaoks kuni 200 % ulatuses lõikes 2 sätestatud summadest, lähtudes samadest objektiivsetest ja mittediskrimineerivatest kriteeriumidest, tingimusel et sellest tulenevad maksed ei põhjusta turu- ega konkurentsimoonutusi ega ülemäärast hüvitamist. Täiendava riikliku toetuse tingimustele vastavad põllumajanduskultuurid ja -sektorid on samad, mis vastavad liidu erakorralise rahalise toetuse tingimustele. Horvaatia, Küpros, Portugal, Rumeenia ja Sloveenia maksavad täiendava riikliku toetuse välja 30. aprilliks 2027.

11. Et vältida ülemäärast hüvitamist, võtavad Horvaatia, Küpros, Portugal, Rumeenia ja Sloveenia käesoleva määruse alusel rahalist toetust andes arvesse toetust, mida antakse asjaomasele majanduslikule kahjule reageerimiseks muude riigi või liidu toetusvahendite või erakavade alusel.

*Artikkel 2*

1. Horvaatia, Küpros, Portugal, Rumeenia ja Sloveenia esitavad komisjonile artikli 1 lõikes 3 osutatud meetmete kohta viivitamata ja hiljemalt 31. oktoobriks 2026 järgmise teabe:

a) võetavate meetmete kirjeldus;

b) kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks rahastamiskõlblikud põllumajandussektorid ja -kultuurid ning mõjutatud geograafilised piirkonnad;

c) kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks erakorralise rahalise toetuse tingimustele vastavad põllumajandustootjad ja seonduvad summad;

d) meetodid ja protsess, millega jaotatakse liidu erakorralist rahalist toetust põllumajandustootjatele;

e) meetmete kavandatud mõju kaotatud toodangust tingitud majandusliku kahju hüvitamisel põllumajandustootjatele;

f) meetmete kavandatud mõju saavutamise kontrollimiseks võetavad meetmed;

g) konkurentsimoonutuste ja ülemäärase hüvitamise vältimiseks võetavad meetmed;

h) liidu kulutustega seotud maksete prognoos kuude kaupa kuni 28. veebruarini 2027;

i) artikli 1 lõike 9 kohaselt antava täiendava riikliku toetuse määr;

j) põllumajandustootjate toetuskõlblikkuse kontrollimiseks ja liidu finantshuvide kaitsmiseks võetavad meetmed.

2. Horvaatia, Küpros, Portugal, Rumeenia ja Sloveenia teatavad komisjonile hiljemalt 31. juuliks 2027 meetme kohta makstud kogusummad (tuues vajaduse korral eraldi välja liidu erakorralise rahalise toetuse ja täiendava riikliku toetuse), toetusesaajate arvu ja liigi ning hinnangu meetme tulemuslikkuse kohta.

*Artikkel 3*

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 10. juuli 2026

*Komisjoni nimel*
*president*
Ursula VON DER LEYEN